

עפ"ת (חיפה) 29969-03-19 - מדינת ישראל נ' מועתז אבו דעוף

עפ"ת (חיפה) 29969-03-19 - מדינת ישראל נ' מועתז אבו דעוף מחוזי חיפה
עפ"ת (חיפה) 29969-03-19
מדינת ישראל

נגד

מועתז אבו דעוף

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
[04.04.2019]

כבוד השופט אברהם בולוס

ב"כ המערער, עו"ד גב' שני בן גיגי

ב"כ המשיב, עו"ד ישי ניב

פסק דין

1. לפניי ערעור על קולת העונש בגזר דינו של בית משפט לתעבורה בעכו (כב' השופטת אסתר טפטה גרדי) בפל"א 2923-06-18 מיום 31.1.19 (להלן: גזר הדין).
רקע וההליכים

2. עפ"י כתב האישום אשר הוגש לבית משפט קמא, ביום 5.6.18 המשיב נהג ברכב מסוג משא - משאית שמשקלה 18 טון, למרות שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה לסוג רכב זה, וידעתו אודות עונש שהושת עליו בנוכחותו ביום 18.10.17 בתיק פל"א 3524-04-14, שכלל פסילה מלנהוג למשך 12 חודשים.

3. בכתב האישום יוחס למערער ביצוע העבירות הבאות: נהיגה בזמן פסילה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"); נהיגה ברכב ללא רישיון נהיגה תקף לסוג רכב (בלתי מורשה), בניגוד לסעיף 10(א) לפקודה ונהיגה ללא רישיון רכב תקף בניגוד לסעיף 2 לפקודה.

4. המשיב כפר במיוחס לו בכתב האישום. בעקבות עמדה זו התקיימו דיונים לשמיעת ראיות הצדדים ולאחר מכן ניתנה הכרעת הדין, שבגדרה המערער הורשע בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

גזר הדין

5. בגזר דינו ביהמ"ש קמא עמד על מדיניות הענישה באשר לעבריינים אשר נפסלו מלנהוג לאחר שביצעו עבירות חמורות ומבצעים עבירה של נהיגה בזמן פסילה וכן באשר לעבריינים הנוהגים ללא רישיון נהיגה (בלתי מורשה). בהתנהלות זו, כך צוין, המערער התעלם מערכים חברתיים הראויים להגנה; כמו ההגנה על משתמשי הדרך וגם כיבוד החוק והחלטות בית המשפט.
6. בשים לב למדיניות הענישה המקובלת בהתאם לפסיקה, לאור חומרת העבירות ונסיבות ביצוען, ביהמ"ש קמא מצא כי מתחם העונש ההולם הינו מאסר בפועל הנע בין 7 חודשים לבין 20 חודשי מאסר, בנוסף לפסילה בפועל עד 3 שנים וכן עונשים נלווים.
7. בבוא ביהמ"ש קמא לקבוע את העונש הראוי בגדרי המתחם, הוא הביא בחשבון לחומרא את עברו התעבורתי של המשיב אשר נוהג משנת 2000 וצבר לחובתו 35 הרשעות קודמות; האחרונה מיום 18.10.17 בגינה הוטלה הפסילה אותה הפר המשיב בתיק זה וכן מאסר מותנה בן 7 חודשים שהינו בר הפעלה; הרשעה נוספת מיום 18.1.15 בגין נהיגה בפסילה במסגרתה נדון המשיב למאסר בדרך של עבודות שירות; הרשעה מיום 3.9.13 בגין נהיגה בפסילה ואי ציות לשוטר בגינה נדון למאסר מותנה ופסילה; כן כנגד המשיב הרשעות נוספות בגין נהיגה מופרזת ובאור אדום. למשיב גם עבר פלילי הכולל 6 הרשעות בגינם ריצה המשיב גם מאסר בפועל.
- מנגד בית משפט קמא שקל לקולא את מצבו האישי והמשפחתי של הנאשם (אב לשני ילדים קטנים); קשייו הכלכליים ומעצרו בתיק זה.
8. בית משפט קמא קבע, כי לא מצא מקום להקל עם המשיב נוכח נסיבות ביצוע העבירה אשר פורטו לעיל, כן "בשים לב לעבריינותו החוזרת ונשנית... זו הפעם הרביעית בהן מורשע הנאשם בנהיגה בפסילה כשבעת נהיגתו היה תלוי נגדו מאסר על תנאי... היות שמדובר בנאשם רצידיביסט החוזר ומפר את צווי בית המשפט, ומסכן את הציבור... לצד זה יש לבטא את חומרת העבירות בפסילה ארוכה, במאסר על תנאי ובפסילה על תנאי" (פסקאות 19-21 לגזה"ד).
9. בגזר הדין בית משפט קמא הטיל על המשיב מאסר בפועל לתקופה של 12 חודשים, בניכוי ימי המעצר בהם היה עצור בתיק זה, מאסרים מותנים, פסילה בפועל מלנהוג לתקופה של 36 חודשים, ועונשים נוספים.
10. באשר לבקשת המערערת כי תוטל על המשיב פסילה בפועל למשך 10 שנים בהתאם לסעי' 40א' לפקודה, בית משפט קמא קבע כדלקמן:
- "הוראת סעיף 40א לפקודה קובעת שבנסיבות המקרה שלפני יש להורות על פסילת הנאשם לתקופה שלא תפחת מ-10 שנים. בית המשפט רשאי לסטות מכך, מנימוקים מיוחדים שיפרש. לאחר ששקלתי בדבר, הגעתי למסקנה שאין למצות עם הנאשם את הדין ברכיב זה, ובכך לתת לו את האפשרות לשנות את אורחותיו ואת דפוסי התנהלותו בכביש עד היום" (פסקה 21 לגזה"ד).

11. עם מסקנה זו המערערת לא השלימה והגישה ערעור המתמקד בעונש הפסילה בפועל בלבד. טענות הצדדים

12. לגישת המערערת, במקרה דנן לא התקיימו נסיבות מיוחדות המצדיקות את הסטייה לקולא מהוראות סע' 40א' לפקודה. כן שגה בימ"ש קמא עת לא פירש בגזה"ד את הנסיבות המיוחדות שהובילו להשתת פסילה לתקופה בה בחר, שעה שבימ"ש קמא קבע בגזה"ד כי המשיב הינו עבריין רצידיוויסט המסכן את הציבור.

13. מנגד, בדיון שהתקיים בפניי, המשיב סמך את ידיו על מסקנותיו של ביהמ"ש קמא. הוא טען שהעונש הינו סביר, ובמלאכתו ביהמ"ש קמא שקל את כל הנסיבות והשיקולים הרלוונטיים והתחשב במכלול רכיבי העונש תוך עריכת איזון בין מרכיבי הענישה לבין מצבו האישי של המשיב. כן הזכיר את ההלכה לפיה ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בקביעת העונש אלא במקרים חריגים.

דיון והכרעה

14. סע' 40א' לפקודה המתייחס ל-"פסילה בשל הרשעות חוזרות" מורה כדלקמן:

"(א) (1) הורשע אדם על עבירה כאמור בסעיפים 62(3), 64, 64א, 65(א)(2) או (3) או 67, או על עבירה לפי סעיף 298 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, תוך שימוש ברכב, ובעשר השנים שקדמו למועד ביצוע אותה עבירה כבר הורשע לפחות פעמיים על אחת מהעבירות האמורות, דינו - נוסף על כל עונש אחר - פסילה מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה, לתקופה שלא תפחת מעשר שנים;"

(ג) בית המשפט רשאי -

(1) בנסיבות מיוחדות שיפרש בפסק הדין, להורות על פסילה לתקופות קצרות יותר מהתקופות האמורות בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), ובלבד ששוכנע כי אין בהמשך הנהיגה על ידי הנאשם משום סכנה לציבור;

15. אין חולק בין הצדדים כי הוראת סע' 40א' (א)(1) לפקודה חלה על עניינו, שכן המשיב הורשע ב-10 השנים שקדמו לביצוע העבירה בה עסקין, לפחות פעמיים בעבירה של נהיגה בזמן בפסילה. המחלוקת שניטשה בין הצדדים הינה מצומצמת וסבה סביב מסקנתו של ביהמ"ש קמא, כי במקרה זה יש לסטות מעונש המינימום - למחלוקת זו אדרש להן.

16. בסע' 40א(ג)(1) לפקודה המחוקק הותיר בידי ביהמ"ש שיקול דעת לקצר את תקופת הפסילה, וכל זאת בהתקיים 2 תנאים מצטברים:

א. קיום נסיבות מיוחדות שיפורשו בפסה"ד.
ב. ובלבד ששוכנע כי אין בהמשך הנהיגה על ידי הנאשם משום סכנה לציבור.
17. במקרה דנן, אין לי צורך לשרטט את גבולות החריג וגם לא גדרי סמכותו של ביהמ"ש לסטות מהכלל; שכן מנימוקי ביהמ"ש קמא וכלל הנסיבות, נראה כי עסקינן במקרה מובהק להחלת הכלל. מעיון מעמיק בתיק קמא לא מצאתי אף נסיבה, לא כל שכן מיוחדת, שיכולה לבסס, ולו בדוחק, את מסקנתו של ביהמ"ש קמא.
18. ביהמ"ש קמא מצא:
"בנסיבות הענין, בשים לב לכך שהנאשם הורשע, לאחר ניהול הוכחות, ולחומרה העולה מעבריינותו החוזרת ונשנית, בפרט בעבירה של נהיגה בפסילה, כשמקור הפסילה בעבירה דומה, לא מצאתי מקום להקל עמו. זו הפעם הרביעית בה מורשע הנאשם בנהיגה בפסילה, כשבעת נהיגתו היה תלוי נגדו מאסר על תנאי של 7 חודשים. " (סע' 19 לגז"ד).
כן הוסיף:
"בהינתן האמור, לאחר שהבאתי בחשבון את מכלול השיקולים ואת מתחם הענישה, שוכנעתי שבנסיבות ביצוע העבירה, היות שמדובר בנאשם רצדיביסט, החוזר ומפר את צווי בית המשפט, ומסכן את הציבור, עולה הצורך לשגר מסר עונשי חד וברור כדי להרתיע את ציבור הנהגים. בנסיבות אלה יש להשית [על] הנאשם מאסר בפועל, תוך הפעלת המאסר המותנה בחופף." (סע' 20 לגז"ד)
ביהמ"ש קמא קבע כי המשך נהיגתו של המשיב מקפלת בחובה מסוכנות רבה למשתמשי הדרך ולא הצביע על אף נסיבה מיוחדת מקלה, דבר הסותר חזיתית את בחירתו להשית על המשיב עונש פסילה למשך 36 חודשים ובכך לסטות מעונש המינימום הקבוע בחוק.
19. מעבר לאמור, עיינתי בגיליונות ההרשעות של המשיב ומתברר כי המשיב צבר עד כה 35 עבירות תעבורה חמורות, לרבות 3 הרשעות בגין נהיגה בפסילה; נהיגה ללא רישיון רכב אשר פקע; נהיגה במהירות מופרזת; אי ציות לשוטר ולתמרורים; נהיגה באור אדום ושימוש בטלפון נייד בשעת נהיגה. כן עבר פלילי הכולל 6 הרשעות בגין עבירות רבות; כמו חבלה כשעברין מזויין; הפרת הוראה חוקית; הפרעת לשוטר במילוי תפקידו; החזקה/שימוש בסמים; החזקת אגרופן או סכין; פציעה או חבלה זדונית, אשר בגין חלקן הוטלו על המשיב מאסרים בפועל.
20. כן אזכיר את נסיבות ביצוע העבירה, כשהמשיב נהג בזמן פסילה לא רק ברכב פרטי, אלא במשאית שמשקלה 18 טון כאשר מעולם לא הוציא רישיון נהיגה לסוג רכב זה, ועוד כשעונש מאסר מותנה מרחף מעל ראשו. התנהגות זו אך מחדדת את המסוכנות הטמונה בהתנהלותו, מלמדת כי גם מאסר מותנה לא הרתיעו ומצדיקה הרחקתו מהכביש לתקופה ממושכת

21. איני מקבל את טענת המשיב כי התערבות תפר את האיזון שנעשה במלאכת הענישה בין רכיבי העונש. מצוות המחוקק בהפעלת עונש הפסילה הקבוע בסעי' 40א לפקודה הינה ברורה, ומהכלל ניתן לסטות אך ורק בשני תנאים המצטברים, שלא מתקיימים במקרה זה.
22. לסיום, חשוב להדגיש כי מסקנתו זו של בימ"ש קמא לא עומדת בחובת ההנמקה. הנימוק הכללי לפיו יש לתת למשיב "את האפשרות לשנות את אורחותיו ואת דפוסי התנהלותו בכביש עד היום", הינו כללי ונראה כי נכון לכל נאשם. אישור נימוק זה כמצדיק סטייה מהכלל תרוקן סעי' זה, התכליות שביסודו והעונש שבצדו מכל תוכן, ואף תהפוך את הוראת המחוקק לאות מתה.
- נימוק זה גם לא מתיישב, כפי שהקדמתי, עם עברו התעבורתי והפלילי המכבידים של המשיב, לא עם נסיבות ביצוע העבירה ולא עם התרשמותו ומסקנותיו של ביהמ"ש קמא. כל אלה מלמדים כי המשיב לא הפנים את המסר, מה גם שאין כל אינדיקציה שתעיד על שינוי חיובי אפשרי וצפוי בהתנהלות המשיב בעתיד.
23. במסקנתי כי נכון לקבל את הערעור, לא התעלמתי מההלכה המגובשת לפיה ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בעונש שנקבע על-ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים שבהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין, או כאשר העונש חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת והראויה (ע"פ 258/17 סלאח נ' מדינת ישראל, פס' 14 (10.8.2017); ע"פ 8057/16 שטרימר נ' מדינת ישראל, פס' 15 (9.8.2017)). במקרה זה הטעות בולטת ומחייבת היא את התערבותה של ערכאת הערעור.
24. על כן ומכל המקובץ, אני מחליט לקבל את הערעור, ומעמיד בזאת את עונש הפסילה בפועל על-10 שנים. יתר רכיבי העונש כפי שנקבעו ע"י ביהמ"ש קמא יישארו בעינם.
- ניתן היום, כ"ח אדר ב' תשע"ט, 04 אפריל 2019, בנוכחות ב"כ הצדדים.